

Rapla Gümnaasium

Maret Metsäär

Secunda 2

**VAHETUSAASTA, VÄLISMAALASTE
SUHTUMINE EESTIST VAHETUSAASTALE
LÄINUD VAHETUSÕPILASTESSE JA
VASTUPIDI**

Uurimistöo

Juhendaja: Katrin Villard ja

Kirsti Villard

Rapla 2021

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
1. KIRJANDUSE OSA	4
1.1 Vahetusaasta	4
1.2 Kandideerimisprotsess	4
1.3 Vahetuspere ja kool	5
1.4 Pakkimine	5
1.5 Vahetusaasta eesmärgid	6
1.6 Vahetusaasta hirmud	6
1.7 Suhted vahetusaasta jooksul	7
2 UURIMUSLIK OSA	8
2.1 Uurimismeetod	8
2.2 Uurimisküsimused	8
2.3 Tausta informatsioon	9
2.4 Välismaale läinud vahetusõpilaste analüüs	9
2.4.1 Üldine informatsioon	9
2.4.2 Pere	10
2.4.3 Kool	12
2.4.4 Sõbrad	14
2.4.5 Elu väljaspool kooli ja pere	15
2.5 Välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilaste analüüs	16
2.5.1 Üldine informatsioon	16
2.5.2 Pere	17
2.5.3 Kool	19
2.5.4 Sõbrad	21
2.5.5 Elu väljaspool kooli ja pere	22
KOKKUVÕTE	25
KASUTATUD ALLIKAD	27
SUMMARY	28
LISAD	30
Lisa 1.	30
Lisa 2.	36

SISSEJUHATUS

Käesoleva uurimistöö eesmärk on vaadata täpsemalt vahetusaastat ning välja uurida, mis moodi suhtutakse vahetusõpilastesse (hiljem tektis võp.), kes on läinud välismaale või tulnud välismaalt Eestisse vahetusaastale. Töö autorile pakub huvi, mis moodi suhtutakse vahetusõpilastesse ning kuidas nad sellega toime tulevad. Töö autor on ise vahetusaastal käinud, seega on kogunud, et igal inimesel on erinev suhtumine vahetusõpilastesse, kuid nüüd uuritakse välja, kas ka teised vahetusõpilased puutusid sellega kokku ehk töös selgitatakse välja, kuidas välismaalased vahetusõpilastesse suhtuvad. Igaühel, kellel on juba julgus vahetusaastale minna peaks saama oma vahetusaastat nautida, mitte laskma teistel oma suhtumisega seda rikkuda. Töös soovitakse teada saada, kas vahetusõpilastel oli probleeme sellega, et keegi suhtus neisse halvasti või olid kõik sõbralikud ning valmis ise vestlust alustama ja suhtlema. Töös selgitatakse välja, mismoodi ja kas kujundas välismaalaste suhtumine vahetusõpilaste vahetusaastat.

Töö käigus küsitletakse vahetusaastal käinud vahetusõpilasi. Töö osaks on uurida ka Eestist läinud ja Eestisse tulnud õpilaste sarnasusi. Töö autorit huvitab, kui palju ühist on erinevatel välisriikide ja Eestil just nimelt vahetusõpilaste silmade läbi. Kas välismaal ja Eestis mõlemas on probleeme võõramaalaste tõrjumise ja ignoreerimisega ning kui suurt osa selles mängib kool, vahetuspere, õpilase sugu ja asukoht.

See töö on enamasti kvalitatiivne kuid osati ka kvantitatiivne. Töö on tehtud kirjandusliku uurimuse ja küsimustike alustel. Töö autor arvab, et Eestist läinud vahetusõpilastesse suhtutakse kehvemini kui õpilastesse, kes on Eestisse tulnud. Eesti on mitmekülgne riik, kuid sihtkohad, kuhu eestlased on läinud ei ole alati samasugused. Tihti võib ette tulla usulisi või käitumisstiiliga seotud probleeme, mis Eestis ei ole enamasti probleemid. Töö autor püstitas sellega seoses kolm hüpoteesi. Esiteks, et eestlased, kes on läinud välismaale on kogunud rohkem tõrjumist ja ignoreerimist kui Eestisse tulnud võp.-id. Teiseks, et enamik vahetusõpilasi, nii Eestist, kui välismaalt, on kogunud teistsugust kohtlemist nende soo tõttu. Kolmandaks, et enamus õpilasi, kes käivad vahetusaastal on naised. Hüpoteesid on enamasti püstitatud autori enda kogemuste järgi. Töö lõpus on võimalik neid hüpoteese kas ümber lükata või neile hoopis kinnitust leida.

1. KIRJANDUSE OSA

1.1 Vahetusaasta

Vahetusaasta põhimõtteks on edendada rahvusvahelist üksteisemõistmist haridus- ja kultuurivahetusprogrammide kaudu.¹ Vahetusaastale sõidab igal aastal mitmeid mitmeid õpilasi nii Eestist kui ka välismaalt. Tänapäeval muutub välismaal õppimine järjest populaarsemaks. Igal aastal käib ASSE-ga vahetusaastal umbes 3500-4000 noort.² YFU looja Dr. Rachel Andresen on öelnud: “YFU-ga saavad su unistused teoks”.³ Vahetusaastale saab minna ka teiste organisatsioonidega, kui YFU, kuid vahetusaasta on tõesti võimalus korda saata ja teha nii palju ning seda vaid ühe või poole aastaga. Vahetusaasta programme on erinevaid, saab minna nii aastaks, pooleks kui ka üheks trimestriks. Organisatsioone kes Eestist õpilasi välismaale saadab on palju, kuid neist tuntumad on: YFU, ASSE, FLEX, UWC, Rotary ja Erasmus. Vahetusaastale saab minna vanuses 14-18, kuid mõne organisatsiooni või riigi puhul võib see natuke erineda. Paljud soovivad vanusest olenemata minna põhikooli lõpus, kus on üks kool lõpetatud ja pole järgmist veel alustatud. Vahetusaasta jooksul elab õpilane temale leitud vahetusperes, käib kohalikus koolis ning elab nagu kohalik.

1.2 Kandideerimisprotsess

Kandideerida saavad kõik, kelle vanus jääb eelmainitud vahemikku ning kellel tahtmist on. Iga organisatsiooniga on vahetusõpilaseks kandideerimisel erinevad etapid, kuid enamasti on nad siiski sarnased. Töös vaadatakse, kuidas see käib näiteks organisatsiooniga ASSE. Uuritakse just ASSE kandideerimist, sest töö autor on sellega juba tuttav olles ise selle läbi teinud. Esialgu täidetakse ankeet oma soovi kohta osaleda vahetusõpilase programmis. Peale ankeedi täitmist tuleb kirjutada motivatsioonikiri ning kui see on korras, siis ootab ees juba intervjuu. Enamasti tehakse mitme õpilase intervjuu koos, kus räägitakse võimalikest

¹ <https://asse.ee/organisatsioonist/> Vaadatud 25.09.2020

² <https://asse.ee/organisatsioonist/> Vaadatud 2.10.2020

³ <https://www.yfu.ee/yfu/organisatsioonist/> Vaadatud 9.10.2020

juhtumitest vahetusaastal, kuludest ning kõige enam lapse enda motivatsioonist. Kui intervjuu voorust saadakse positiivne tulemus, tuleb juba kohtumine õpilase vanematega, sealt maalt on kindel, et õpilasel on koht ja organisatsiooni poolne luba minna selle konkreetse organisatsiooniga välismaale. Igal õpilasel on võimalus hakata peale seda tegelema sponsorite otsimisega, kui tunneb, et ta vajab seda, enamik õpilasi leiab, et see on vajalik. Sponsorite leidmiseks on välja mõeldud mitmeid erinevaid viise, et olla meeldejääv ja saada toetust. ASSE korraldab ka sponsorite otsimise koolitusi, et aidata noortel leida reisi jaoks vaja minev summa. Organisatsiooni käest on ka võimalik stipendiumi saada. Need summad, mis saadakse kas stipendiumina või sponsoritelt ei ole enamasti väga suured, kuid loeb ka väike toetus. Iga riigiga on summa erinev, mis tuleb reisi ajaks kokku saada, mida kaugemal riik seda kallim on sinna minek. Samal ajal kui tegeletakse sponsorite otsimisega, hakatakse tegelema ka vajaminevate paberitega. Vahetusaasta nõuab erinevaid kinnitusi, kindlustusi ning osade riikide puhul ka viisat. Kui paberid olemas ja raha samuti siis jääb üle vaid kohver pakkida ning lennukisse istuda.

1.3 Vahetuspere ja kool

Umbes kuu enne äralendu saadakse teada ka vahetuspere, see annab võimaluse juba varem üksteist tundma õppida. Sedasi teab õpilane, kelle juurde kolib ning saab neilt juba enne kohalejõudmist uurida, mida peaks kaasa võtma, kuidas seal ilm on või mida perele teha meeldib. Koos perega saadakse teada ka elamis koht vahetusaastaks. Õpilased ise ei saa seda valida, seega tuleb ka see alati üllatusena, et kuhu kolitakse. Sel hetkel selgub ka kool, kui kool on teada, siis avaneb võimalus uurida, mida on kooliks vaja juba Eestist kaasa võtta ja mille saab kohapeal endale soetada.

1.4 Pakkimine

Vahetusaastale on soovitatav alustada pakkimist juba mitu päeva enne lendu. Pakkida tuleks kaasa vaid hädavajalik ning osta kohapealt kõik vähem vajalik. Üks suur osa vahetusaastale minekust on ka oma vahetusperele oma riigi tutvustamine. Eesti on üpris väike riik ning paljud kaugemal elavad rahvused ei tea selle olemasolust. Sellepärast on oluline võtta kaasa

näiteks Eesti kommi, šokolaadi, kama, kilu jpm. Eestis on palju toite, mida välismaal pole ning seetõttu tuleks täpselt läbi mõelda, mida võiks viia ja mida üldse võib lennukisse võtta.

1.5 Vahetusaasta eesmärgid

Vahetusaastal on mitu olulist eesmärki. Raske on välja tuua ühte suurt, kuid peamised olulised plussid on uue keele õppimine või varem õpitud keele parandamine, uue kultuuri ja elustiili õppimine, sest kindlasti on vahetusriigis asjad teisiti kui Eestis, uute sõprade leidmine, kes jäävad alles veel pikaks ajaks, koolivälise tarkuse omastamine, sest vahetusaasta on midagi, mida kooli tundides ei õpita. Vahetusaasta ise ongi suur ja võrratu kogemus, mis pakub uusi kogemusi ja väljakutseid, õpetab olema enesekindel, julgem ning endasse uskuma. See ongi see, mis teeb elu välismaal nii võimsaks ja huvitavaks.⁴

1.6 Vahetusaasta hirmud

Välismaale minek on uus ning huvitav kogemus, kuid sellega ka võib kaasneda ka palju kõhklusid ja hirme, millest tuleb üle olla nii enne minekut kui ka vahetusaastal. Enne kandideerimist ja äralendu on paljud ärevad. Tekivad ka kahtlused, kas aasta on äkki liiga pikk ning kas sõbrad Eestis jäävad ikka alles. Selliste hirmudega on ka autor ise kokku puutunud. Paljud kardavad ka kooliaasta kordamist Eestis, millega jäädakse sõpradest klassi võrra maha. Üks hirme võib olla veel üksinda lendamine, sest igasse riiki ei pruugi mitu inimest minna ning siis ollakse ka lennukis üksik, sinna keegi kaasa ei tule. Lennukis olles tekivad juba aga hirmud kohale jõudmise kohta - kas ma saan oma perega hästi läbi, mis siis kui ma millestki aru ei saa, mis siis kui ma ei leia sõpru, äkki ei leia ma oma pere lennujaamas üles jne. Mõtteid enne kohale jõudmist on palju. Negatiivsed enamasti elevust ja positiivseid mõtteid aga ei ületa.⁵

⁴ <https://www.teeviit.ee/yfu-ga-valismaale-vahetusaasta-plussid-ja-miinused/> Vaadatud 29.11.2020

⁵ <https://www.teeviit.ee/yfu-ga-valismaale-vahetusaasta-plussid-ja-miinused/> Vaadatud 30.11.2020

1.7 Suhted vahetusaasta jooksul

Vahetusaasta jooksul tuleb õpilastel pidevalt suhelda erinevate ja uute inimestega. Iga inimene on erinev, nende taust võib olla teistsugune ning kultuur samuti. Vahetusaastal on õpilased paigutatud vabatahtliku pere juurde, kellega nad elavad. Suhted perega on vahetusaasta jooksul väga olulised. Pere võib suhtuda õpilasse suure austusega, kuid samas ka üldse mitte austavalt, seda ei tea kunagi ette. Kui perega on suhted korras, siis järgmiseks väljakutseks tuleb kooli- ja/või trennikaaslaste suhtumine. Koolis on enamasti palju õpilasi ning igäühel on kindlasti oma arvamus vahetusõpilastest. Osad austavad neid, kuid teised ei saa üldse aru, miks oli vaja kellelgi veel nende gruppi tulla. Koolis ja trennis saab kohtuda paljude erinevate inimestega ning sellega kaasnevalt ka erineva suhtumisega. Inimesed ei ütle seda tõenäoliselt otse välja, et neile ei meeldi miskipärast vahetusõpilased, kuid seda on siiski tunda nende käitumisviisidest. Igal inimesel on luba oma arvamusel, seega ei tohiks lasta teiste arvamusel oma vahetusaastat rikkuda.

On vahetusõpilasi, kellel läheb väga hästi, kellesse suhtutakse kenasti ning kellel on palju häid sõpru, kuid on ka õpilasi, kellel kõike seda pole. Iga vahetusaasta on erinev ja eriline, neid ei anna omavahel võrrelda. Sellest tulenevalt on ka igal vahetusõpilasel oma arvamus ja tunded vahetusaasta kohta.

2 UURIMUSLIK OSA

2.1 Uurimismeetod

Käesolev uurimistöö viidi läbi Google vormis tehtud küsitluse põhjal. Töö autor koostas kaks küsimustiku (lisa 1 ja lisa 2). Mõlemad küsimustikud olid anonüümsed. Esimesele küsimustikule vastasid Eestist välismaale läinud vahetusõpilased ning teisele välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilased. Esimene küsimustik oli eesti keeles, kuid teine küsimustik oli inglise keeles, et tagada kõigile võimalus vastata, ka neile, kes ei ole veel eesti keelt nii selgeks saanud. Küsimustikud olid enamasti sarnase sisuga. Kui Eestist läinud õpilaste puhul küsis autor ka sihtriiki, siis Eestisse tulnud õpilaste puhul ei olnud see vajalik, sest oli teada, et nad on Eestis. Küsimustele vastuste saamiseks jagas töö autor küsimustike kahe vahetusõpilasi saatva ja vastuvõtva organisatsiooniga, milleks olid YFU ja ASSE. Küsimustikule olid oodatud vastama kõik õpilased, kes on kunagi käinud või on alles praegu vahetusaastal. Töö autor jagas ka küsimustikke oma sotsiaalmeedias. Vastused jõudsid autorini 2021. aasta jaanuarikuus. Küsimustikele vastas kokku 272 õpilast, kellest 165 olid Eestist välismaale läinud ja 106 välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilased.

2.2 Uurimisküsimused

Autor koostas küsimused 2021. aasta jaanuarikuu algul. Küsimustiku koostamisel oli abiks teiste sarnaste küsimustike otsimine ja lugemine. Mõlemas küsimustikus oli 8 küsimust õpilase enda kohta, 9 küsimust vahetuspere kohta, 4 küsimust kooli kohta, 3 küsimust vahetus sõprade kohta ja 4 küsimust elu kohta väljaspool kooli ja pere.

Esimese kaheksa küsimusega tahtis autor teada saada, kus riigis, millise organisatsiooniga ja kui vanalt käisid õpilased vahetusaastal. Inglisekeelses küsimustikus olid need küsimused üpris samad, kuid sihtriigi asemel oli küsitud, kust riigist nad pärit on. Samuti lasi autor vastanutel valida kõige rohkem enda kohta käivad omadussõnad, selliste sõnade hulgast nagu: enesekindel, tagasihoidlik, julge, jutukas, vaikne ja ettevõtlik. Nende küsimuste eesmärgiks

oli teada saada, kas inimese iseloom mängib ka rolli teiste suhtumises neisse. Järgneva üheksa küsimuse põhiohk oli just perega läbi saamisel ja sellel, et kas ja kui paljud õpilased pidid vahetama ka pere oma vahetusaasta jooksul. Küsimustes kooli kohta, tahtis autor teada saada, kuidas oli inimeste suhtumine koolis vahetusõpilastesse. Kolm järgnevat küsimust olid, et teada saada, kui lihtne oli vahetusõpilastel sõpru leida ja kas eelnevad vahetusõpilased on siiani kontaktis oma vahetusaasta sõpradega. Viimased neli küsimust olid töö põhiküsimused, sest seal oli küsitud, kas õpilased ise märkasid teistsugust kohtlemist kohalike poolt ning kas vahetusõpilaste sugu võis ka mängida rolli nende erilises kohtlemises kohalike poolt. Töö kõige lõppu lisas autor ka vaba lahtri, kuhu vastanud said ise midagi lisada, kui nad tahtsid.

2.3 Tausta informatsioon

Küsimustikule vastanud olid käinud väga erinevates riikides või teise küsimustiku põhjal siis pärit erinevatest riikidest. Eestlaste sihtriigiks on kõige populaarsemad USA (27 õpilast) ja Saksamaa (26 õpilast). Saksamaa domineeris välismaalaste küsitluses (69 õpilast), veel tuleb Eestisse õpilasi näiteks Jaapanist (7) ja Mehhikost (5). Kokku on vastanud eestlased käinud 26 eri riigis. Eestisse tulnud vahetusõpilased on aga 17-st erinevast riigist. Vastuseid tuli vahetusõpilastelt, kes on praegu vahetusaastal, kui ka õpilastelt, kes käisid näiteks 15 aastat tagasi vahetusaastal. Eestist läinud vahetusõpilaste küsimustikule vastas 165 õpilast, kellest 38 käis organisatsiooniga ASSE ja 127 õpilast, kes käisid organisatsiooniga YFU. Välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilaste küsimustikule vastas 106 õpilast, kellest 6 tulid Eestisse organisatsiooniga ASSE ja 100, kes olid organisatsiooniga YFU.

2.4 Välismaale läinud vahetusõpilaste analüüs

2.4.1 Üldine informatsioon

Kõige enam valitud vanus vahetusaastale minekuks eestlaste seas on 16 (45,5% vastanutest), teisel kohal on 17 (39,4%). Nende kahe vanuse ülekaalu järgi võib arvata, et kõige rohkem lähevad õpilased välismaale peale põhikooli. Vahepeale jäävad veel vanused 18 (10,9%) ja 15 (3%) ning kõige vähem populaarne on minna vahetusaastale 14 aastastelt (1,2%). Autori

üllatuseks oli vahetusõpilaste soo küsimisel naiste ülekaal tohutu 92,7% naisi ja vaid 7,3% mehi. Soolise küsimusega tuli aga hiljem teiste suhtluskanalite kaudu või töö lõpus olevasse lahtrisse kõige rohkem tagasisidet, sest valiku variantideks oli vaid mees või naine, kuid küsimus ei olnud inimese juriidilise soo kohta. Selline küsimus ei olnud mõnele vastajale meelepärane ning autorini jõudis päris mitu kirja, et seal oleks võinud olla ka variant muu. Küsimustiku vastuseid lugedes oli autorile veel suureks üllatuseks, et 43,6% vastanutest olid käinud vahetusaastal kolm või rohkem aastat tagasi. Lugedes hiljem lisa lahtri kommentaare siis selgus, et vastanute hulgas oli isegi 15 aastat tagasi käinud vahetusõpilasi. Teine enim valitud vastus oli aasta tagasi (24,8%). Kõige vähem valitud vastuseks oli kaks aastat tagasi (13,3%) ja enne seda olid siis need vahetusõpilased, kes on praegu vahetusaastal (18,2%). Küsimusele, et mitmendal klassis oldi või ollakse olid kõige populaarsemad 11 klass (45,5%), 10 klass (24,2%) ja 12 klass (16,4%). Vastuseks sai valida ka muu ning sinna tuli mitmeid vastuseid, et oldi nii 10.-s kui ka 11.-s või 11.-s ja 12.-s. See näitab, et oldi vahetusaastal riigis, kus kooliaasta algab teisel ajal või oldi seal ka suvevaheajal.

Nagu vahetusaasta nimi ise juba ütleb siis enamasti käiakse aastaks, seda tõestas ka küsimustiku protsent (84,8%). Teised populaarsed ajad olid pool aastat (4,8%) ja eraldi mainiti veel 7 kuud COVID-19 tõttu. Selle küsimuse juures on ka näha, kui paljude vahetusaastat mõjutas viiruse laienemine üle maailma.

Viimaseks küsimuseks esimeses plokis oli oma isikuomaduste valimine. Kõige populaarsemad olid ettevõtlik 60,6%-ga, julge 60%-ga, jutukas 55,2%-ga ja enesekindel 53,3%-ga. Kõige vähem valiti vaikset (21,8%) ja tagasihoidliku (30,3%). Vahetusaasta jooksul enamasti need omadussõnad iga inimese kohta ilmselt muutuvad. Vahetusaasta muudab kindlasti õpilast ja ka tema olemust. kuid need vastused näitavad, et isegi kui ollakse tagasihoidlikum või vaiksem on siiski võimalik vahetusaastale minna.

2.4.2 Pere

Teine küsimuste plokk oli pere kohta. Olenemata riigist suheldi enamasti perega inglise keeles, vähemalt alguses. 26,7% vastanutest ütlesid, et suhtlesid kogu aeg perega inglise keeles. Ülejäänud 73,3% sees on erinevaid keeli nagu näiteks saksa, hispaania, taani, norra, korea jne. Autorile hakkas aga silma, et kõige rohkem vastati, et alguses suheldi inglise keeles ja hiljem mindi üle suhtlusele kohalikus keeles.

Järgmiseks küsimuseks oli pere vahetus. Autori algne arvamus, et peaaegu kõik õpilased on vahetanud vahetusaasta jooksul pere ei pidanud paika, kuid 111 õpilast 165-st (67,3%) pidid siiski tegema läbi ka pere vahetuse. See protsent on siiski päris suur, kuid mõistetav, sest on inimesi, kes lihtsalt ei sobi omavahel kokku. Enamus õpilasi, kellel tuli ette perevahetus tegi seda vaid ühe korra (83,3%), kuid 14,8% vahetas ka kaks kuni kolm korda. Viimane vastuse valik oli 4+ korda vahetamine ja ka seda valiti, kuid ainult üks õpilane 55-st. Autor esitas ka küsimuse, et mis oli vahetamise põhjus üldiselt. Selgus, et peaaegu pooled (49,1%) tahtsid ise vahetada, 8-l juhul (14,5%) oli pere ise tahtnud, et õpilane välja koliks ning 6-l juhul (10,9%) oli ühe perega leping tehtud vaid mingiks kindlaks ajaks, ja selle tõttu tuli ette vahetamine. Veel oli kirjutatud, et õpilane ise tahtis algul vahetada, kuid kui pere vahetus soovist teada sai, siis oli ka neil soov, et õpilane enam nendega ei elaks.

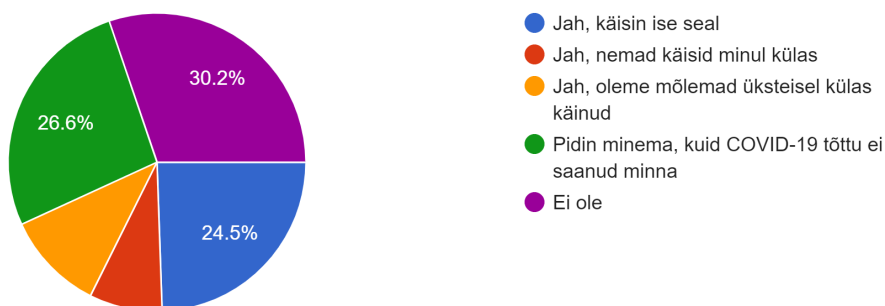
Kõigilt, kes vastasid vahetamise põhjuseks “ise tahtsin vahetada”, küsis töö autor ka põhjust, miks vahetati. Seda küsimust ei teinud autor kohustuslikuks, seega nagu oodata oli, oli ka vastuseid vähem kui neid, kes valisid varasemat “ise tahtsin vahetada” variandi. Nende 34 õpilase vastuseid lugedes, kes vastasid, selgus, et paljudel oli probleeme rangete reeglite või ootustega, mis pere oli neile seadnud. Mitmeid põhjendusi oli seotud ka perega mitte klappimise ja sobimisega. 35 õpilast (64,8%) 54-st ei pidanud pere vahetuse tõttu kooli vahetama, kuid 19 õpilast pidid. Enamasti kaasneb pere ja kooli vahetusega ka linna vahetamine, mis võib õpilase elu ja suhteid päris palju mõjutada.

Pere kohta küsis autor veel kõigi käest, et kuidas neile endale tundus nende läbisaamine pere või peredega. 117 ehk 70,9% vastanutest ütlesid, et said hästi läbi oma perega või peredega kui neid oli mitu. 14,5% sai läbi vaid teise perega, kuid 3% oli ka neid, kes ei saanud ühegi perega läbi.

135. endise vahetusõpilase hulgast ütlesid 63, et nad suhtlevad oma vahetusperega, kuid harva. 43 õpilast suhtleb aga tihti oma vahetusperega. 13 vastanut ütlesid, et nad suhtlevad praegu vaid ühe perega mitmest ning 10 õpilast ütles, et nad ei suhtle enam üldse. Ära mainiti ka see, et suheldakse vaid tähtpäevade puhul. Küsimusele, et kas õpilane või õpilase pere on külastanud oma vahetuspere peale vahetusaastat selgus, et 30,2% ehk enamik ei ole (Joonis 1). 26,6% tahtis oma pere külastada, kuid selle tegi võimatuks COVID-19 viiruse äkiline levimine ülemaailmselt. 24,5% on siiski käinud ise oma sihtriigis perel külas. 10,8% vastanutest on käinud ise oma perel külas ja pere on ka neil külas käinud. Kõige vähem populaarsem oli see, et pere on käinud Eestis vahetusõpilasel külas 7,9%-ga.

Kas olete perega üksteisel külas käinud?

139 responses

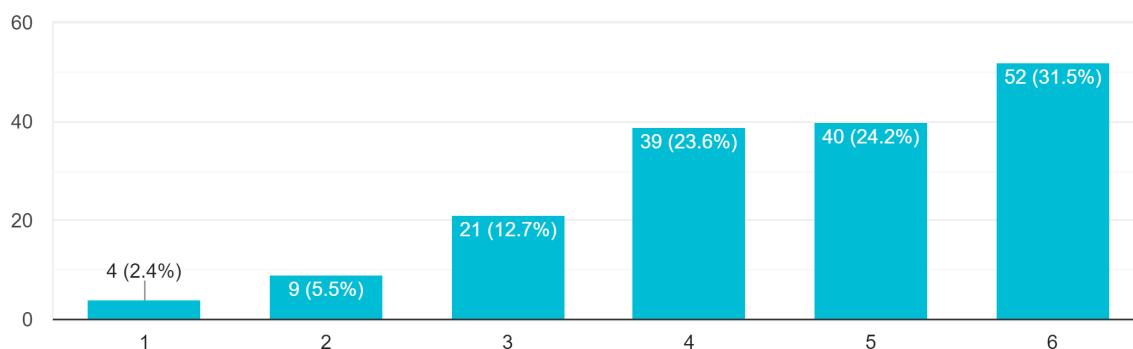
Joonis 1: Kas olete perega üksteisel külas käinud?

2.4.3 Kool

Kooli plokis uuris autor, kui suures koolis käisid või käivad vahetusõpilased. Enim käivad/käisid vahetusõpilased koolis, kus on 500-1000 õpilast (41,2%), hulganisti oli veel koole, kus on 1000+ õpilast (28,5%) ja 200-500 õpilast (26,7%). Kõige ebapopulaarsem on kool alla 200 õpilasega (3,6%). Kooliga seoses oli küsitud ka õpetajate ja õpilaste suhtumist vahetusõpilasesse. Positiivse tagasisidena oli enamus vastuseid 6-palli skaalal ikkagi 4-6 (1-eiratakse ja 6-tuntakse huvi, aidatakse areneda) nii õpetajate suhtumisel (Joonis 2) kui ka õpilaste suhtumisel (Joonis 3). Nii õpetajate kui ka õpilaste suhtumise poole pealt oli siiski osadel vahetusõpilastel ka probleeme arvestades, et 35 vastanust panid kaasõpilaste suhtumise alla 3 palli ja 34 vastanutest panid õpetajate suhtumise alla 3 palli.

Kuidas suhtusid/suhtuvad õpetajad sinusse?

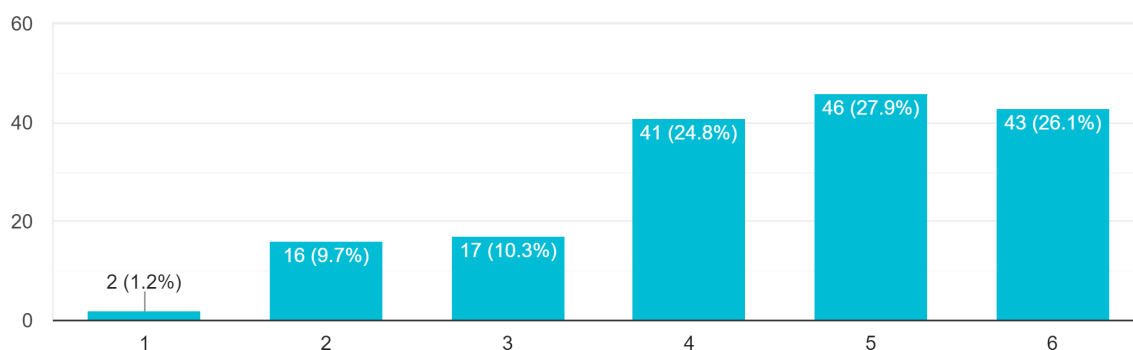
165 responses

Joonis 2: Kuidas suhtusid/suhtuvad õpetajad sinusse?

Kuidas suhtusid/suhtuvad kaasõpilased sinusse?

165 responses

Joonis 3: Kuidas suhtusid/suhtuvad kaasõpilased sinusse?

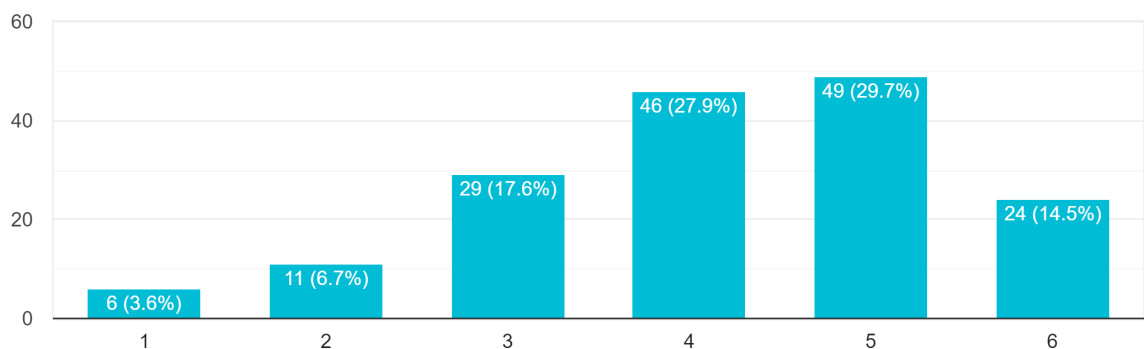
Viimase küsimusena selles ploki küsis autor, kuidas võeti vahetusõpilased nende sihtriikides koolidesse vastu. Üllatavalt olid seal enamus vastused, et võeti hästi vastu, tutvustati kooli, klassi ja õpetajaid. Muidugi ei puudunud aga vastused, et ei tehtud midagi, ei tutvustatud kooli ja nõuti kohe palju. Positiivseid emotsioone oli siiski rohkem selle küsimuse juures.

2.4.4 Sõbrad

Järgmine küsimuste plokk oli sõprade teemal. Esimesena uuris autor, et kui lihtne oli või on sõpru leida (Joonis 4). Vastused on antud linearskaalal (1-väga raske ja 6-väga lihtne). Enamiku jaoks oli sõprade leidmine pigem lihtsam, kuid on ka neid, kelle jaoks oli see keeruline. Keskmiselt on see ikkagi umbes 4 palli kandis, mis on autori arvates siiski hästi.

Kui lihtne oli/on sinu jaoks sõpru leida?

165 responses

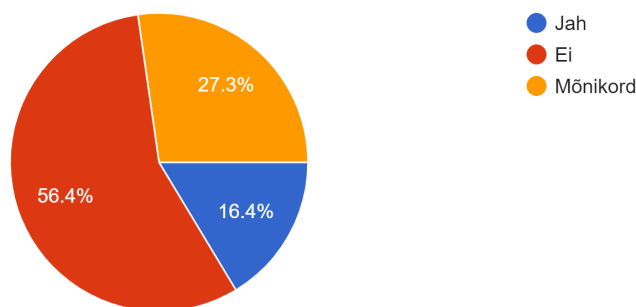
Joonis 4: Kui lihtne oli/on sinu jaoks sõpru leida?

Sõprade kohta uuris töö autor endistelt vahetusõpilastelt, kas nad on siiani kontaktis oma vahetusaasta jooksul saadud sõpradega ning 93 vastanut ütlesid, et on, kuid suhtlevad harva. 28 vastanut suhtlevad tihti ja 14 ei suhtle enam üldse. Autori arvates on hea hoida kontakti, seega oli tore lugeda, et enamus seda siiski teeb. Autori oma kogemuse järgi võib samuti öelda, et enamus sõpru on siiski pikaks ajaks, seda oli ka statistikast näha, et ka neil kes käisid 15 aastat tagasi on veel oma sõpradega kontakt. Sedasi ei jää alles kõik välismaal saadud sõbrad, kuid mõni ikka jääb. Viimaseks oli küsimus, kas nad on oma vahetusaasta sõpradel külas käinud. 40,4% vastanutest ütlesid, et ole, 23,5% oli mõjutatud COVID-19 levikust ning pidid minema, kuid ei saanud. 16,9% on ise käinud neil külas ja 14% vastas, et nemad on käinud nii seal kui ka sõbrad Eestis. Kõige ebapopulaarsem oli sõprade Eestis käimine (5,1%) just nagu oli ka perega. See näitab, et välismaalased ei tule eriti niisama Eestisse, kuid eestlased ise käivad pigem uuesti külas oma sihtriigis.

2.4.5 Elu väljaspool kooli ja pere

Kõige viimases plokis olid küsimused elust väljaspool kooli ja pere. See oli küsimustiku kõige olulisem osa, kuid samas ka kõige keerukam. 43,6% vahetusõpilaste vahetusaastat mõjutas natukene teiste suhtumine neisse ja 23% vahetusõpilaste vahetusaastat mõjutas kohalike suhtumine palju. 31,5% vastasid, et ei mõjutanud üldse, mis on autori arvates väga positiivne tulemus. Teiste suhtumine võib tihti tekitada probleeme ning arusaamatusi seega oli hea lugeda, kui 52 vastasid, et ei mõjutanud üldse. Järgmisena esitas autor küsimuse, et kas vastanud tundsid, et nende sugu oleks vahetusaasta jooksul mõjutanud teiste suhtumist nendesse. 93 vastanut ehk üle poole ütlesid, et see ei mõjuta, mis on hea märk, sest sugu ei peaks olema midagi, mille pärast kedagi teisiti koheldakse. 27 vahetusõpilast vastasid aga, et on kogunud teistsugust suhtumist ning 45 vastanut ütles, et on mõnikord kogunud teisiti neisse suhtumist.

Kas tundsid/tunned, et sinu sugu mõjutas/mõjutab ka teiste suhtumist sinusse?
165 responses

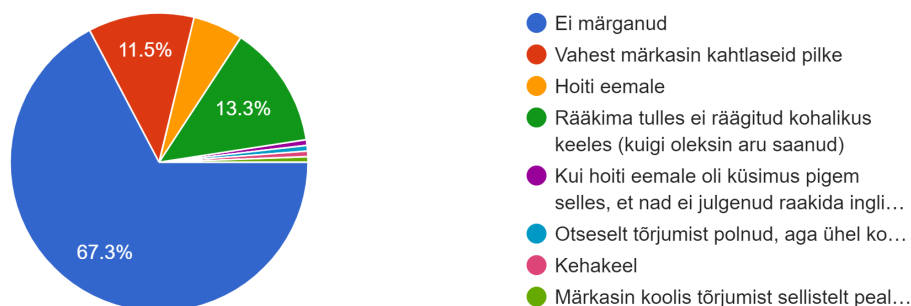

Joonis 5: Kas tundsid/tunned, et sinu sugu mõjutas/mõjutab ka teiste suhtumist sinusse?

Edasi uuris autor, et kas ja kuidas on märganud tõrjumist. Autori jaoks tuli positiivse tulemusena see, et 67,3% vastasid, et “ei ole märganud”. Need, kes märkasid tõrjumist, märkisid, et enamasti olid tõrjumise viisideks inglise keele rääkimine kohaliku keele asemel, imelikult vaatamine ja eemale hoidmine. Vahetusõpilastesse enamasti suhtutakse küll hästi, kuid on inimesi, kellele nad ei meeldi, kuid see on tänapäeva elu. Kõik ei peagi kõigile meeldima.

Kui märkasid tõrjumist, siis kuidas sellest aru said?

165 responses

Joonis 6: Kui märkasid tõrjumist, siis kuidas sellest aru said?

Küsimustiku lõpetas vaba lahter, kuhu said kõik kirjutada, kui taheti midagi lisada. Töö autorile avaldati seal tagasisidet, mis oleks võinud olla teisiti või räägiti lihtsalt mõni huvitav lugu oma vahetusaastast. Seal tuli välja ka see, et mõne vahetusõpilase aastat mõjutas ka linn, kus ta elas, mille kohta ei olnud küsimustikus aga küsitud. Seal mainiti ka vastuseid variante, mis oleks võinud olla teistsugused või lisatud. Samuti andis vaba lahter võimaluse kirjutada, et kes nautis oma vahetusaastat ja kes arvas, et see oli kõige kohutavam asi üldse. Seal mainiti ka seda et välismaalastel (kelle emakeel ei ole inglise keel) on keele kartus ning ei julgeta rääkida inglise keelt. Lugusid oli ka mitmeid erinevaid nii eksootilistest õpilastest, trennidest kui ka kahetsustest.

2.5 Välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilaste analüüs

2.5.1 Üldine informatsioon

Enamus vastajaid esimesele küsimustikule olid organisatsioonist YFU. Samuti läks ka teise küsimustikuga, kus vaid 5,7% õpilastest oli Eestis ASSE-ga ning ülejäänud 94,3% YFU-ga. Kõige populaarsem vanus Eestisse tulemiseks oli 16, mille valisid 36,4% vastanutes, järgmisena olid 15 (30,8%) ja 17 (26,2%). 18 aastaseid noori, kes Eestisse tulevad on kõige vähem, neid oli vaid 6,5%. Vanust 14 ei valinud keegi vastajatest. Selgus, et Eestist läinud ja Eestisse tulnud õpilaste hulgas on mõlemal juhul domineerivateks õpilasteks naised, kuigi

eestlaste küsitluses oli naiste ülekaal veelgi suurem. Selles küsimustikus olid 82 vastajatest naised ning vaid 24 mehed.

Küsimusest, et millal käis vahetusõpilane vahetusaastal tuli jällegi üllatav vastus, et 49,5% ehk peaaegu pooled käisid kolm või rohkem aastat tagasi. Töö autor ei arvanud, et nii ammu käinud õpilastele ka see küsimustik saadetakse, kuid see oli kindlasti positiivne tagasiside. Ülejäänud pooled olid jagatud kaks aastat tagasi käinud (15,9%), aasta tagasi käinud (14%) ja praegu vahetusaastal olevate (20,6%) õpilaste vahel. Vaatamata aastale, millal Eestis käidi on siiski enamik õpilasi käinud 11 klassis. Neid oli täpsemalt 57 106-st. Välismaalt Eestisse tulnud välismaalased on enamasti Saksamaalt (69 õpilast), järgnevatest riikidest oli kordades vähem rahvast, kuid populaarsuselt järgnevad riigid olid Jaapan (7 õpilast) ja Mehhiko (5 õpilast).

Sellest küsimustikust selgus, et ka vahetusaasta perioodi valimisel on eestlased ja välismaalased sarnased. 86% õpilastest tuli Eestisse aastaks, 5,6% tuli pooleks aastaks ning ülejäänud vastused varieerusid 7-10 kuu vahel, sest koroonaviiruse tõttu juhtus ka seda, et tuli varem lahkuda.

Viimaseks küsimuseks üldise informatsiooni plokis olid omadussõnad, mis iseloomustaks õpilast. Kõige populaarsemaks vastuseks oli jutukas, mille valis 43 õpilast, kohe selle järel oli enesekindel 40 häälega. Kaks kõige ebapopulaarsemat olid arg ja ettevõtlik 26 häälega. Nende kahe vahele jäid veel vaikne 34 häälega ja julge, mille valis 30 õpilast. Sellele küsimusele oli võimalus valida rohkem kui üks vastus, seega oli seal kokku ligi 200 vastust.

2.5.2 Pere

Järgmises plokis pere kohta oli esimene küsimus keele kohta, mida nad kasutasid, et oma perega suhelda. 35,5% vastas, et räägib eesti keeles ning sama protsent ütles ka, et räägivad inglise keeles. Ülejäänud vastasid, et kasutasid või kasutavad mõlemat. Autorile üllatuseks tuli ka seda, et perega suheldi näiteks saksa, vene, itaalia või ka rootsi keeles. Nendes keeltes ei suheldud aga kogu aeg vaid enamasti oli põhi suhtlus keelteks siiski eesti või inglise keel.

Perevahetuse küsimusele tuli isegi veel parem tagasiside kui autor oskas oodata. 83 vastanutest ütles, et ei pidanud oma vahetusaasta jooksul pere vahetama, kuid 24 siiski pidi. Kui autor uuris, et mitu korda pidid õpilased pere vahetama siis selgus, et mitte keegi ei

pidanud vahetama rohkem kui kolm korda. 33.3% pidid vahetama 2-3 korda ja 66.7% pidid vahetama ainult korra. Autor küsis ka üldiseid põhjuseid, miks vahetusõpilased pere vahetuse läbi pidid tegema. 16 õpilast valisid vastuseks selle, et nad ise soovisid vahetada ning 7 valis selle, et nende pere tahtis, et nad välja koliksid. Üks vastas, et tal oli perega sõlmitud leping lühemaks perioodiks, kui ta Eestis oleku aeg. Kaks vastajat kirjutasid, et nende esimene pere oli ajutine, seega nende vahetus põhines vajadusel välja kolida.

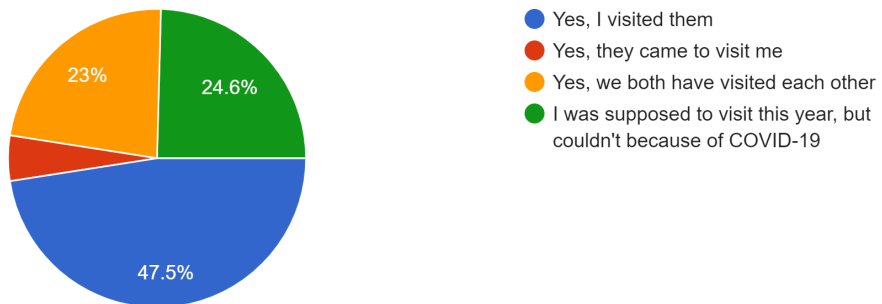
Nendelt, kes valisid eelmise küsimuse vastuseks variandi, et nad ise tahtsid pere vahetada, küsis autor täpsustava küsimuse, et kas nad tahavad täpsustada, et mis olid täpsemad probleemid. Autori üllatuseks olid kõik nõus jagama oma muresid ja mõtteid, mis oli nende pere vahetuse taga. Vastuseid tuli väga erinevaid, kuid neist koorusid siiski välja mõned sarnased. Kõige rohkem tuli seda, et end ei tundud perega mugavalt ja koduselt ning seda, et perel ei olnud piisavalt aega nende juures viibiva vahetusõpilase jaoks. Töö autori arust oli kõige šokeerivam see, et oli ka neid, kelle vahetuspere oli rassistlik. See oli üllatav, sest pered ise valivad õpilase, kes nende juures elama hakkab. Järgmisele küsimusele, et kas pere vahetuse tõttu pidi õpilane ka kooli vahetama vastati, et vaid 7 õpilast pidid.

Edasi uuriti perega läbi saamise kohta. 107-st õpilasest 84 ütlesid, et nad said hästi läbi, 16 vastanutest ütlesid, et said läbi vaid teise või kolmanda perega. 5 õpilast vastasid, et nad ei saanud läbi ühegi perega. Tuli ka neid vastuseid, et saadi läbi vaid ühe pereliikmega. Mitte keegi ei valinud vastuseks varianti "Sain läbi ainult esimese perega". Seda oli ka oodata, sest enamasti valivad õpilased selle, et tahavad vahetada. Kui perega oleks hea läbisaamine siis ilmselt ei vahetataks.

Peale läbisaamist oli küsimus neile, kes on juba tagasi oma vahetusaastalt. Autor uuris, et kui palju vahetusõpilased praegu oma host peredega suhtlevad. Kahju oli näha, et 24 õpilast 86-st ei suhtle enam üldse. 16 õpilast suhtleb oma perega tihti, 38 suhtleb harva ja 8 suhtleb ainult kindla perega mitmest. Viimane küsimus pere küsimuste juures oli selle kohta, et kas pere ja vahetusõpilane on üksteisel külas käinud. Enamik ehk 47,5% ütles, et nemad ise käisid perel külas. Nagu jooniselt näha on siis suuruselt järgmine sektor 24,6% on see, et õpilane pidi külla minema, kuid kahjuks COVID-19 tõttu jäi reis ära. 23% valisid selle, et nad käisid ise oma perel külas kuid pere käis ka neil külas. Kõige väiksem osa 4,9% oli see, et vahetuspere on käinud neil külas. Samamoodi oli see sektor kõige väiksem Eesti vahetusõpilaste küsitluses.

Have you visited each other?

61 responses

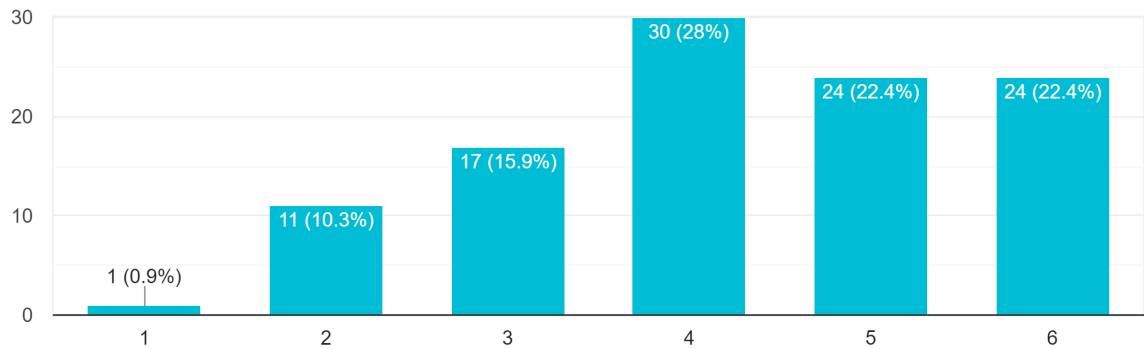
Joonis 7: Kas olete perega üksteisel külas käinud?

2.5.3 Kool

Kooli küsimuste hulgas oli esimeseks küsimuseks kooli suurus, kus vahetusõpilased õppisid. Kuna tegemist oli õpilastega, kes õppisid Eestis siis olid ka koolide suurused erinevad võrreldes Eesti vahetusõpilastele tehtud küsitluse vastustega. Üle 1000 õpilasega koolis käis ainult 10.3% vahetusõpilastest, 28% käis koolis, kus oli 500-1000 õpilast. Kõige populaarsem ehk 43% oli 200-500 õpilasega koolid ja viimaks 18.7% käis koolis, kus oli ainult kuni 200 õpilast. Järgmise küsimusega uuriti õpetajate suhtumist vahetusõpilastesse. Selle küsimuse juures oli antud skaala ühest kuueni. Kuus oli, et aitavad mul areneda ja ennast parandada ning üks oli, et neid ei huvita. Positiivse tulemusena olid enamus vastuseid siiski üle kolme nagu jooniselt 8 näha on. 22,4% valisid 6 ja 5, enim ehk 28% valiti number 4. Number 3 valis 15,9% õpilastest, number 2 10,3% ning ainult 0,9% valis number 1.

How did/do the teachers treat you?

107 responses

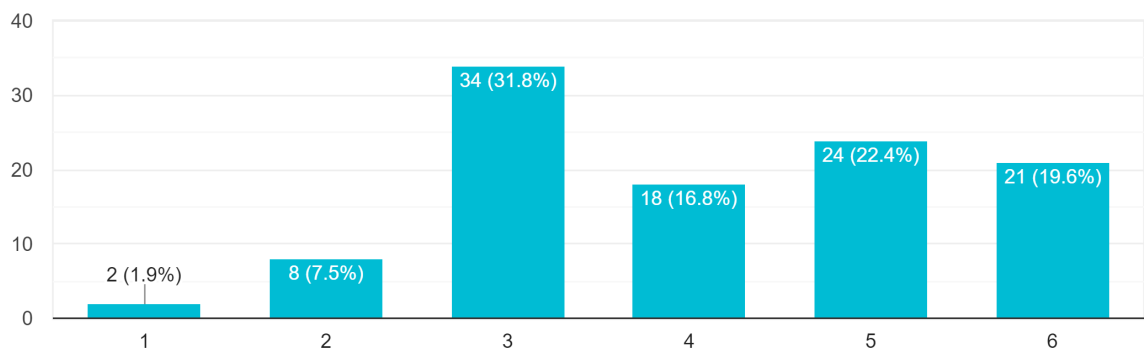

Joonis 8: Kuidas suhtusid/suhtuvad õpetajad sinusse?

Järgmine küsimus oli kaasõpilaste suhtumise kohta vahetusõpilasse. Sellel skaalal oli üks see, et ei tee väljagi ja kuus oli see, et tuntakse ise huvi ja tullakse ise rääkima. Kõige enam oli valitud number 3 (31,8%), järgmiseks oli number 5 (22,4%), number 6 (19,8%), number 4 (16,8%), siis number 2 (7,5%) ja kõige vähem oli number 1 (1,9%). Töö autor oli täitsa rahul selle tulemusega. Eks alati saaks ka paremini, kuid kõik inimesed ei ole loomult nii avatud, seega nad ei pruugigi ise rääkima minna, eriti kui vahetusõpilane ei pruugi ka algul eesti keelt väga hästi osata.

How did/do your fellow students treat you?

107 responses

Joonis 9: Kuidas suhtusid/suhtuvad kaasõpilased sinusse?

Järgnev küsimus kooli kohta uuris, kuidas võp.-id kooli vastu võeti. Kahjuks luges autor välja, et mitmed inimesed ei saanud küsimusest aru nii nagu autor oli seda mõelnud. Küsimusega oli mõeldud, et kuidas võtsid koolikaaslased vahetusõpilase kooli vastu, kuid kahjus osad ei saanud sellest üldse aru ja mitmed vastasid hoopis, mis transpordiga nad kooli läksid.

Kõige populaarsem vastus oli, et see oleneb inimesest ja kohast ehk siis on neid, kes võtavad väga hästi vastu, on vastutulelikud, abivalmid ja ise initsiatiivikad. Kahjuks leidis palju ka aga neid õpilasi, kes ei olnud huvitatud (kui algul isegi olid siis kadus huvi kähku), ega ka mitte valmis aitama vahetusõpilast. Mitmed kirjutasid, et eestlased on tagasihoidlik rahvas algul ja nende tundma õppimiseks ja sõbraks saamine võtab aega. Paljudele vahetusõpilastele oli kooli poolt antud ka “buddy”, kes siis neid koolis kohanemisega aidata sai.

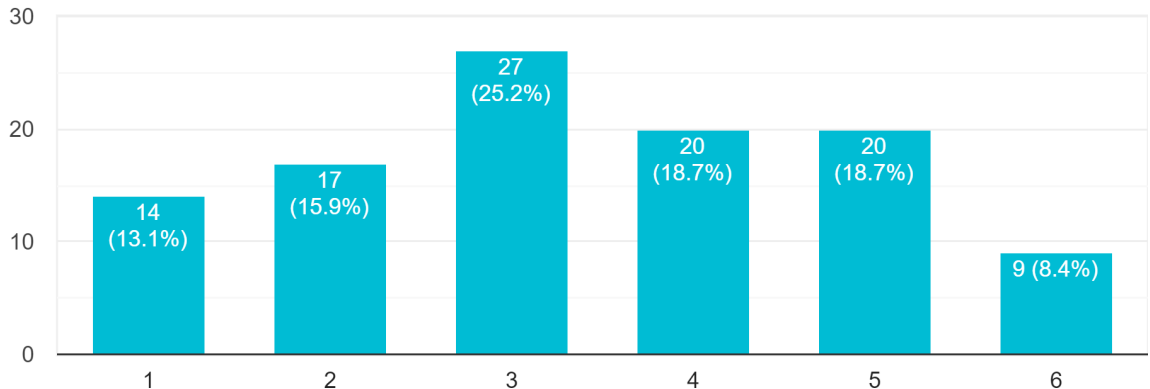
Võp.-id kiitsid veel võimalust, kui nad said enne kooli algust juba sellega tutvumas käia ning seda, kui nende enda vahetus õed-vennad olid samas klassis nendega. Õpetajatega oli sama seis nagu õpilastega, mõni kohtles vahetusõpilast kui tavalist õpilast, kuid teised leidsid viise, kuidas ka võp.-id saaksid kaasa lüüa kas siis printides välja töölehti või tõlkides oma tundi inglise keelde.

2.5.4 Sõbrad

Eel viimases plokis uuris autor vahetusõpilaste sõprade kohta. Kõigepealt küsiti, et kui lihtne oli sõpru üldse leida. Vastused on antud lineaarskaalal, kus 1 on väga raske ja 6 väga lihtne. Võrreldes sellega, millised vastused olid Eesti vahetusõpilaste küsitlusel siis olid sellel natukene positiivsemad vastused kui nüüd Eestisse tulnud vahetusõpilastel. 14 õpilast valis vastuseks 1, 17 valis 2, kõige rohkem ehk 27 õpilast valisid 3. 4 ja 5 said võrdselt vastuseid, kus mõlemat oli valitud 20 korda ning 6 valisid 9 õpilast. Nagu jooniselt 10 näha on siis tegelikult väga lihtne paljudel ei olnud, see võib olla põhjustatud ka eestlaste tagasihoidlikust temperamendist, mida mainiti kaasõpilaste suhtumise juures.

How easy was it for you to find friends?

107 responses

Joonis 10: Kui lihtne oli sul sõpru leida?

Edasised kaks küsimust olid suunatud nendele vahetusõpilastele, kes on juba tagasi oma koduriigis. Kõigepealt uuris autor, kas nad suhtlevad siiani veel oma vahetusaasta sõpradega. 18,6% vastasid, et jah nad suhtlevad tihti ning teised kaks vastusevarianti ei suhtle üldse ja suhtleme vahest on mõlemad 40,7%. Kahju oli küll näha, et nii paljud õpilased tõesti enam ei suhtle, kuid õnneks neid, kes kas või vahepeal suhtlevad kuid vähemalt hoiavad seda kontakti oli siiski rohkem. Edasi uuriti kas nad on käinud ka külas oma sõpradel. Peaaegu pooled ehk 47% ei ole veel külas käinud, samuti ei ole seda teinud ka 13,3%, kes pidid minema, kuid Koroonatõttu jäi neil kahjuks reis ära. 15,7% on käinud ise Eestis oma sõpradel külas ning need sõbrad on ka käinud neil koduriigis külas. 2,4% on ainult sõbrad külas käinud ning 21,7% on ainult ise käinud oma sõpradel külas. Selle tulemused olid sarnased, nagu olid perega ja ka eestlaste küsimustikus. Enamasti kui külastatakse siis kas käiakse mõlemat pidi külas või läheb ainult vahetusõpilane jälle oma vahetusriiki.

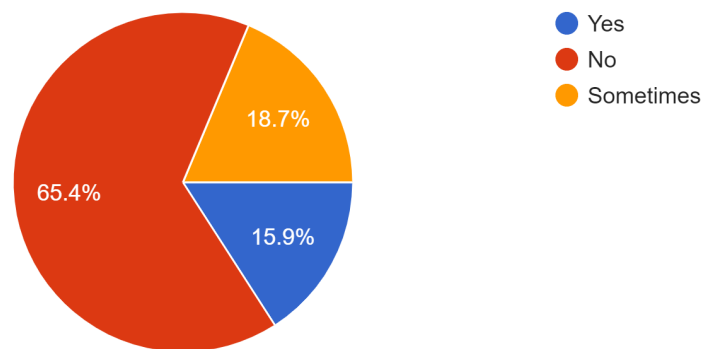
2.5.5 Elu väljaspool kooli ja pere

Viimases küsimuste plokis olid küsimused, mis puudutasid kõike väljaspool kooli ja pere elu. Need on autori arvates kõige olulisemad küsimused siin töös. Kõigepealt uuriti, kas teiste suhtumine mõjutab ja kui palju mõjutab see võp.-i aastat välismaal. 46 õpilast vastasid, et teiste suhtumine mõjutab või mõjutab väga palju, kui vaid 9 ütlesid, et üldse ei mõjuta. Veel 51 õpilast ütlesid, et mõjutab, kuid mitte palju. 1 õpilane vastas ka, et ta ei ole päris kindel. Selle järelendusena võib öelda, et mõjutab ikka, lihtsalt kui palju keegi mõjutada laseb on juba

igäühe oma asi vaadata. Teine küsimus oli selle kohta, et kas vahetusõpilased tundsid kunagi, et nende sugu mõjutab teiste suhtumist neisse. Enamik ehk 65,4% ütlesid, et ei mõjuta, 18,7% ütlesid, et vahest mõjutab. Kõige vähem 15,9%-ga oli neid, kes ütlesid, et nende sugu mõjutab teiste suhtumist. Autor jäi rahule nende vastustega teades, et osadel oli probleeme rassismi ja teise nahavärvusega.

Did/Do you ever feel like your gender affects the others attitude towards you?

107 responses

Joonis 11: Kas tundsid/tunned, et sinu sugu mõjutab/mõjutab ka teiste suhtumist sinusse?

Järgmine küsimus oli selle kohta, et kuidas suhtusid kohalikud vahetusõpilasse väljaspool kooli või kodu. 48 vastajat valisid vastuse, et vahest olid kohalikud ise huvitatud ja tulid ka ise rääkima. 27 õpilast ütlesid, et neist ei tehtud väljagi nagu nad oleks kohalikud. Ise pidid kindlasti kõik neist ka initsiatiivi üles näitama kohalikega rääkidas, kuid selle küsimuse juures valisid selle vastuse 17 õpilast ning selle, et inimesed olid alati ise huvitatud ning tulid rääkima valis 11 õpilast. Kahjuks tuli ka välja jälle seda, et oldi rassistlikud vahetusõpilaste suhtes. Mainiti ära ka see, et kuna vanem generatsioon ei ole võõrastega nii palju harjunud siis enamasti olidki rassistlikud just vanemad inimesed. Oli ka eelarvamusi ning probleeme keelebarjääriga.

Viimane küsimus koostatud küsimustikus oli tõrjumis viiside kohta, mida märgati. Peaaegu pooled ehk 53 vahetusõpilast ütlesid, et nad ei ole märganud tõrjumist, mis oli autori arust väga positiivne, kuid selgus, et välismaal oli tõrjumist Eesti vahetusõpilaste vastu ikkagi vähem kui Eestis. 30 vastanutes vastasid, et nendega rääkides ei kasutatud Eesti keelt kuigi nad oleksid aru saanud. 11 ütles, et märkasid imelike pilke nende suunas, 8 vastasid, et inimesed hoidsid eemale. Ülejäänud vastused kaasasid vastuseid nagu näiteks, et inimesed rääkisid meelega Eesti keeles hoopis, et vahetusõpilane aru ei saaks. Samuti oli ka neid kes

kui inglise keeles rääkima läksid siis kohalikud reageerisid sellele halvasti. Oli ka jällegi ka neid, kes kohtasid rassismi ja nende kodumaa kultuuri halvustamist.

If you noticed some repulsing then how did it usually happen?

107 responses

Joonis 12: Kui märkasid tõrjumist, siis kuidas sellest aru said?

Selle küsimustiku lõpus oli samuti võimalus kõigil vabalt midagi öelda kui nad soovisid. Töö autor sai sealt palju positiivset tagasisidet ning sõbralike soovitusi. Soovitusi oli kindlate küsimuste ja vastuste kohta kuid samuti ka soovitusi, mis küsimused oleks veel võinud küsimustikus olla ja vastuseid täpsemaks teha (näiteks kuidas oli nende Eesti keele õpe ja üldine tase või et kus linnas nad elasid). Seal oli mitmeid kommentaare, kuidas Eesti on väga ilus ning eestlased on väga soojad kohe kui ned tundma õppida. Selle vaba lahtri kaudu sai autor teada, et küsimustikule vastasid ka õpilased, kes olid Eestis juba 10 või lausa 15 aastat tagasi, kuid on siiani kas seotud või suhtlevad selle aegsete sõpradega. Seda võimalust kirjutada kasutati ära ka lugude rääkimiseks, mis juhtus kas siis õpilaste enda või nende sõpradega.

KOKKUVÕTE

Autori koostatud õpilasuuring jaguneb kaheks: kirjanduslik ülevaade ning uurimuse koostamine ja selle analüüsimine. Kirjanduslikus osas uuris autor, mida kujutab endast vahetusaasta, millised protsessid kaasnevad vahetusaastale minekuga ning millised on enamasti sellega kaasnevad hirmud ja eesmärgid. Seejärel kirjeldas töö autor küsimustiku koostamise protsessi, kellele on küsimustikud suunatud ning kuidas need vahetusõpilasteni jõuavad. Küsimustikke oli kaks, ühele vastasid Eestist välismaale läinud õpilased ning teisele välismaalt Eestisse tulnud õpilased. Kokku oli vastanud 272, neist 165 olid Eestist välismaale läinud ja 106 välismaalt Eestisse tulnud vahetusõpilased.

Uurimuse eesmärgiks oli uurida, kuidas suhtuvad kohalikud elanikud vahetusõpilastesse ning kas neil oli probleeme sellega, et keegi suhtus neisse halvasti. Samuti oli eesmärgiks selgitada välja, kas ja kuidas kujundas välismaalaste suhtumine vahetusõpilaste vahetusaastat. Eesmärk täideti ning tulemuste alusel võib öelda, et kuna iga õpilase kogemus on omapärane, siis oli ka kohalike suhtumine erinev. Halvustavat suhtumist, mis oleks vahetusõpilase kogemust rikkunud, oli tunduvalt vähem kui autor esialgu arvas. Võrreldes vahetusaastal viibinud eestlasi ja Eestis viibinud vahetusõpilasi, siis kohalike suhtumine mõjutas rohkem Eestisse tulnud õpilasi.

Töö käigus uuris autor, kuidas mõjutavad vahetusõpilasse suhtumist tema sugu, kool, asukoht ja vahetuspere. Veel uuriti sarnasusi ja erinevusi Eestisse tulnud ja Eestist vahetusaastale läinud vahetusõpilaste vahel. See eesmärk täideti ning leiti, et sarnasusi on päris palju, kuid ka erinevusi leidub mitmeid. Eri riigid on ka mõne aspekti poolest sarnased, kuid nende puhul leidis autor rohkem erinevusi. Uurimuse käigus leiti, et vahetusõpilase kool, vahetuspere, sugu ja asukoht ei mängi määravat rolli diskrimineerimises ega tõrjumises.

Töö algul püstitas autor kolm hüpoteesi. Nendest esimene oli, et Eestist välismaale läinud vahetusõpilased on kogenud suuremal hulgal tõrjumist ja ignoreerimist kui Eestisse tulnud vahetusõpilased. Teiseks, et enamik vahetusõpilasi, nii Eestist kui ka välismaalt on kogenud teistsugust kohtlemist nende soo tõttu. Viimaseks hüpoteesiks oli, et enamik õpilasi, kes käivad vahetusaastal, on naised. Ainsana pidas paika kolmas hüpotees. Eestisse tulnud ja Eestist läinud vahetusõpilased on enamjaolt naised. Esimene hüpotees osutus valeks, sest küsimustikule vastanute käest sai autor teada, et tegelikult on täpselt vastupidi, mis tähendab, et Eestisse tulnud õpilased on kogenud rohkem tõrjumist ja ignoreerimist. Teine hüpotees

osutus ka vaele, selgus, et üle poolte vastanutest pole kogenud teistsugust kohtlemist nende soo tõttu.

Autori arvates oli uurimismetoodika sobiv selle konkreetse õpilasuurimuse tegemiseks. Metoodika oli küll sobiv, kuid sellegipoolest kaasnesid tööga õnnestumised ja õppetunnid. Autori jaoks oli suurim õnnestumine küsimustikule vastanud inimeste arv. Siinkohal on autor väga tänulik organisatsioonidele ASSE ja YFU, kes jagasid küsimustikku oma õpilastega. Olulisim õppetund on kindlasti ajaplaneerimine ning see, et alustada tuleks nii vara kui võimalik. Samuti õpetas see õpilasuurimus autorile järjepidevust. Vaatamata suurele arvule õppetundidele, võib autor pidada uurimust siiski õnnestunuks, sest on saavutatud lõpptulemusega rahul.

KASUTATUD ALLIKAD

Organisatsioonist. (s.a.). ASSE kodulehekülg. Vaadatud 25.09.2020

<https://asse.ee/organisatsioonist/>

Organisatsioonist. (s.a.). ASSE kodulehekülg. Vaadatud 2.10.2020

<https://asse.ee/organisatsioonist/>

YFU-ga välismaale: vahetusaasta plussid ja miinused. (s.a.). Teeviit. Vaadatud 29.11.2020

<https://www.teeviit.ee/yfu-ga-valismaale-vahetusaasta-plussid-ja-miinused/>

SUMMARY

The title of the current research is “Exchange year, foreigners' attitude towards exchange students who went from Estonia to do their exchange year and vice versa”. The author chose this topic due to personal interest and she has been on exchange as well. Currently it is up to date to talk about topics related to foreigners, racism and other cultures. In the present research those topics have been combined and taken apart on the basis of exchange students.

The aim of this research is to figure out/explore how the locals feel about exchange students and if the students had problems with someone treating them disrespectfully. As well as to figure out, how and if foreigners' attitudes shaped exchange students' exchange year. The aim was completed and according to the results it can be said that everyone's experience is different, so the attitude they received was also diverse. Derogatory attitude that would have ruined exchange students didn't actually appear as much as the author had thought earlier. The attitude of the locals to a greater extent influenced the students who came to Estonia rather than the students, who went from Estonia to go abroad.

The paper is divided into two parts: theoretical and practical overview with analysis of the practical part. In the theory part, the author researched from the internet and asked from other exchange students, what is an exchange year, what procedures the student has to go through before going abroad and what are the most frequent fears and expectations before going for an exchange. Bits and pieces of the work were also written by the author's knowledge and experience as an exchange student. In addition, the author described the process of making the questionnaire, who is it targeted at and how they will reach the exchange students. Lastly the author made the questionnaires.

The surveys were compiled in Google Forms. There were two questionnaires, one for the students who went for an exchange year from Estonia and the other for students, who came from a foreign country to Estonia to be able to compare the results. Both of the surveys had 8 questions about the background of the students, 9 questions about the host families, 4 questions about host school, 3 questions about exchange friends and 4 questions about their life outside of school and family. Altogether the creator gathered 272 answers, 165 from students, who went abroad from Estonia and 106 from students, who come to Estonia from abroad.

According to the writer, a large amount of answers contributed to the work. The results were acquired thanks to the collaboration with organisations YFU and ASSE. There could have

been a little more respondents from ASSE, but the large number of respondents from YFU exchange students made the whole number high enough for good research.

In pursuant to the author, the work was as desired. The majority responded to the bias that the author had. However, there were certainly aspects that were not what the author had thought or hoped for. In the course of the survey, it turned out that foreigners who came to Estonia are more influenced by the attitude of the locals, but in the general view, it was seen in both questionnaires that the majority are still treated well.

In general, a multicultural society should be normalized both in Estonia and adversely abroad, so no one could feel guilty about their country of birth or culture. Unfortunately, the work also revealed that people were racist and that the culture of exchange students was imitated. The benefits of a multicultural society could be better communicated to the whole country. Based on the work, the author can conclude that this has not been done much in Estonia at the moment, because the bad attitude of Estonians was pointed out more than the bad attitude of foreigners.

If the author has the opportunity to conduct research on a similar topic in the future, more exchange students from further organizations could be asked for even better results. The questionnaires could also be further refined. The study could be extended to all exchange students, including college and university students.

LISAD

Lisa 1.

Üldinformatsioon:

Millise organisatsiooniga käisid/oled vahetusaastal?

- Asse
- YFU
- Muu

Kui vanalt läksid vahetusaastale?

- 14
- 15
- 16
- 17
- 18

Mis soost sa oled?

- M
- N

Mitu aastat tagasi käisid vahetusaastal?

- Olen praegu
- Käisin aasta tagasi
- Käisin kaks aastat tagasi
- Käisin kolm ja rohkem aastat tagasi

Mis riigis käisid/oled?

- Lühi vastus

Mitmendas klassis käisid/oled oma sihtriigis?

- 10
- 11
- 12
- Muu

Kui kaua olid/oled vahetusaastal?

- Ühe trimestri
- Pool aastat
- Aasta
- Muu

Millised neist omadustest iseloomustavad sind kõige paremini?

- Enesekindel
- Julge
- Tagasihoidlik
- Jutukas

- Vaikne
- Ettevõtlik

Pere:

Mis keeles suhtlesid/suhtled perega?

- Inglise keeles
- Muu

Kas pidid vahetusaasta jooksul pere vahetama?

- Jah
- Ei

Kui vastasid eelmisele küsimusele jaatavalt, siis kas pidid vahetama rohkem kui ühe korra?

- Vahetasin vaid ühe korra
- Vahetasin 2-3 korda
- Vahetasin 4+ korda

Mis oli vahetamise põhjus?

- Leping oli tehtud vaid mingiks ajaks (leping selle perega lõppes)
- Ise tahtsin vahetada
- Pere tahtsis, et ma välja koliksin
- Muu

Kui vastasid eelmisele küsimusele, et “Ise tahtsin vahetada” siis palun põhjenda, miks täpsemalt (kui oled nõus jagama).

- Lühi vastus

Kui vahetasid pere, kas pidid ka kooli vahetama?

- Jah
- Ei

Kuidas said/saad läbi oma pere/peredega?

- Saime/Saame hästi läbi (nii esimesega kui ka järgmiste peredega, kui oli mitu pere)
- Ei saanud/saa üldse läbi (nii esimese kui ka järgmiste peredega, kui oli mitu pere)
- Sain/Saan läbi vaid esimes perega (teisega ja järgnevatega ei sobinud)
- Sain/Saan läbi vaid teise perega
- Muu

Kui oled juba vahetusaastalt tagasi siis kas suhtled veel oma pere/peredega?

- Jah, tihti
- Jah, harva
- Ei
- Suhtlen vaid ühe perega mitmest
- Muu

Kas olete perega üksteisel külas käinud?

- Jah, käisin ise seal
- Jah, nemad käisid minul külas
- Jah, oleme mõlemad üksteisel külas käinud
- Pidin minema, kuid COVID-19 tõttu ei saanud minna
- Ei ole

Kool: (Kui on mitu kooli siis vali üks, millel põhined)

Kui suures koolis käisid?

- Kuni 200 õpilast
- 200-500 õpilast
- 500-1000 õpilast
- 1000+ õpilast

Kuidas suhtusid/suhtuvad õpetajad sinusse?

1- Ei tundnud/tunne huvigi

6- Aitasid/Aitavad mul edasi jõuda

Kuidas suhtusid/suhtuvad kaasõpilased sinusse?

1- Eirasid/Eiravad

6- Tundsid/Tunnevad ise huvi

Kirjelda, kuidas sind koolis vastu võeti.

- Lühi vastus

Sõbrad:

Kui lihtne oli/on sinu jaoks sõpru leida?

1- Väga raske

6- Väga lihtne

Kui oled juba vahetusaastalt tagasi, siis kas oled siiani kontaktis oma vahetusaasta sõpradega?

- Jah, suhtleme tihti

- Jah, suhtleme harva
- Ei ole

Kui lihtne oli/on sinu jaoks sõpru leida?

1- Väga raske

6- Väga lihtne

Kui oled juba tagasi siis kas olete üksteisel külas käinud?

- Jah, käisin ise seal
- Jah, nemad käisid minul külas
- Jah, oleme mõlemad üksteisel külas käinud
- Pidin minema, kuid COVID-19 tõttu ei saanud minna
- Ei ole

Elu väljaspool kooli pere:

Kuidas mõjutas/mõjutab teiste suhtumine sinu vahetusaastat?

- Mõjutas/Mõjutab palju
- Üldse ei mõjutanud/mõjuta
- Mõjutas, kuid vaid natukene

Kas tundsis/tunned, et sinu sugu mõjutas/mõjutab ka teiste suhtumist sinusse?

- Jah
- Ei
- Mõnikord

Kuidas suhtusid/suhtuvad kohalikud sinusse väljaspool kooli ja kodu?

- Tundsid/Tunnevad ise huvi ja tulid/tulevad alati rääkima

- Tundsid/Tunnevad mõnikord huvi ja tulid/tulevad siis rääkima
- Ei tehtud/tehta väljagi, nagu oleksin üks neist
- Enamasti pidin/pean ise vestlust alustama
- Oli/On märgata tõrjumist või eemale hoidmist
- Muu

Kui märkasid tõrjumist, siis kuidas sellest aru said?

- Ei märganud
- Vahest märkasin kahtlaseid pilke
- Hoiti eemale
- Rääkima tulles ei räägitud kohalikus keeles, kuigi oleksin aru saanud
- Muu

Võid siia kirjutada, kui tahad midagi lisada.

- Vaba vastus

Lisa 2.

Üldinformatsioon:

Millise organisatsiooniga käisid/oled Eestis?

- Asse
- YFU
- Muu

Kui vanalt läksid vahetusaastale?

- 14
- 15
- 16
- 17
- 18

Mis soost sa oled?

- N
- M

Mitu aastat tagasi käisid vahetusaastal?

- Olen praegu
- Käisin aasta tagasi
- Käisin kaks aastat tagasi
- Käisin kolm ja rohkem aastat tagasi

Mis riigist sa pärit oled?

- Lühi vastus

Mitmendas klassis käisid/oled oma sihtriigis?

- 9
- 10
- 11
- 12
- Muu

Kui kaua olid/oled vahetusaastal?

- Ühe trimestri
- Pool aastat
- Aasta
- Muu

Millised neist omadustest iseloomustavad sind kõige paremini?

- Enesekindel
- Julge
- Tagasihoidlik
- Jutukas
- Vaikne
- Ettevõtlik

Pere:

Mis keeles suhtlesid/suhtled perega?

- Inglise keeles
- Eesti keeles
- Muu

Kas pidid vahetusaasta jooksul pere vahetama?

- Jah
- Ei

Kui vastasid eelmisele küsimusele jaatavalt, siis kas pidid vahetama rohkem kui ühe korra?

- Vahetasin vaid ühe korra
- Vahetasin 2-3 korda
- Vahetasin 4+ korda

Mis oli vahetamise põhjus?

- Leping oli tehtud vaid mingiks ajaks (leping selle perega lõppes)
- Ise tahtsin vahetada
- Pere tahtsis, et ma välja koliksin
- Muu

Kui vastasid eelmisele küsimusele, et “Ise tahtsin vahetada” siis palun põhjenda, miks täpsemalt (kui oled nõus jagama).

- Lühi vastus

Kui vahetasid pere, kas pidid ka kooli vahetama?

- Jah
- Ei

Kuidas said/saad läbi oma pere/peredega?

- Saime/Saame hästi läbi (nii esimesega kui ka järgmiste peredega, kui oli mitu pere)
- Ei saanud/saa üldse läbi (nii esimese kui ka järgmiste peredega, kui oli mitu pere)
- Sain/Saan läbi vaid esimese perega (teisega ja järgnevatega ei sobinud)
- Sain/Saan läbi vaid teise perega
- Muu

Kui oled juba vahetusaastalt tagasi siis kas suhtled veel oma pere/peredega?

- Jah, tihti
- Jah, vahest
- Ei
- Suhtlen vaid ühe perega mitmest
- Muu

Kas olete perega üksteisel külas käinud?

- Jah, käisin ise seal
- Jah, nemad käisid minul külas
- Jah, oleme mõlemad üksteisel külas käinud
- Pidin minema, kuid COVID-19 tõttu ei saanud minna
- Ei ole

Kool: (Kui on mitu kooli siis vali üks, millel põhined)

Kui suures koolis käisid?

- Kuni 200 õpilast
- 200-500 õpilast
- 500-1000 õpilast
- 1000+ õpilast

Kuidas suhtusid/suhtuvad õpetajad sinusse?

1- Ei tundnud/tunne huvi

6- Aitasid/Aitavad mul areneda

Kuidas suhtusid/suhtuvad kaasõpilased sinusse?

1- Eirasid/Eiravad mind

6- Tundsüd/Tunnevad ise huvi

Kirjelda, kuidas sind koolis vastu võeti.

- Lühi vastus

Sõbrad:

Kui lihtne oli/on sinu jaoks sõpru leida?

1- Väga raske

6- Väga lihtne

Kui oled juba vahetusaastalt tagasi, siis kas oled siiani kontaktis oma vahetusaasta sõpradega?

- Jah, tihti
- Jah, vahest
- Ei ole

Kui oled juba tagasi siis kas olete üksteisel külas käinud?

- Jah, ma käisin neil külas
- Jah, nemad käisid minul külas
- Jah, oleme mõlemad üksteisel külas käinud
- Pidin minema, kuid COVID-19 tõttu ei saanud minna
- Ei ole

Elu väljaspool kooli pere:

Kuidas mõjutas/mõjutab teiste suhtumine sinu vahetusaastat?

- Mõjutas/Mõjutab palju
- Üldse ei mõjutanud/mõjuta

- Mõjutas, kuid vaid natukene
- Muu

Kas tundsis/tunned, et sinu sugu mõjutas/mõjutab ka teiste suhtumist sinusse?

- Jah
- Ei
- Mõnikord

Kuidas suhtusid/suhtuvad kohalikud sinusse väljaspool kooli ja kodu?

- Tundsid/Tunnevad ise huvi ja tulid/tulevad alati rääkima
- Tundsid/Tunnevad mõnikord huvi ja tulid/tulevad siis rääkima
- Ei tehtud/tehta väljagi, nagu oleksin kohalik
- Enamasti pidin/pean ise vestlust alustama
- Oli/On märgata tõrjumist või eemale hoidmist
- Muu

Kui märkasid tõrjumist, siis kuidas sellest aru said?

- Ei märganud
- Vahest märkasin kahtlaseid pilke
- Hoiti eemale
- Rääkima tulles ei räägitud kohalikus keeles, kuigi oleksin aru saanud
- Muu

Võid siia kirjutada, kui tahad midagi lisada.

- Vaba vastus